Co dalej w kwestii edukacji? Zgromadzenie Ogólne ZPP przyjęło stanowisko

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: czwartek, 01, październik 2020 15:57
Małgorzata Orłowska
Odsłony: 634

„Apelujemy o przywrócenie jednostkom samorządu terytorialnego realnych możliwości zarządczych w dziedzinie oświaty oraz zwiększenie w budżecie państwa nakładów na edukację" – czytamy w stanowisku przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich 29 września 2020 roku. Przedstawiciele samorządów powiatowych szerzej odnieśli się do kwestii edukacji w dobie COVID-19.

W związku z pandemią koronawirusa edukacja w Polsce stanęła przed ogromnym wyzwaniem. Szkoły musiały w bardzo krótkim czasie przystosować się do nowych rozwiązań prawnych. Całkowicie nowa sytuacja wywołała wiele pytań i wątpliwości. Zgromadzenie Ogólne ZPP zwróciło uwagę, że w sytuacji tej rola samorządów została kompletnie zmarginalizowana i sprowadzała się głównie do ponoszenia kosztów, co do których decyzje zapadały na szczeblu centralnym. Rozpoczęty we wrześniu nowy rok szkolny nie zmienił tej sytuacji, a wręcz ją pogłębił – nowe rozwiązania zostały wprowadzone bez konsultacji z samorządami.

Spory chaos pojawił się też w przypadku nauczycieli. Wciąż nie są uregulowane kwestie ich wynagradzania w przypadku nauczania zdalnego bądź hybrydowego. Istnieje też duże ryzyko wzrostu wykorzystania urlopów dla poratowania zdrowia. To z kolei wiąże się ze strachem nauczycieli (zwłaszcza starszych) przed zakażeniem.

W swoim stanowisku Zgromadzenie Ogólne ZPP zaznacza, że powrót do nauczania stacjonarnego w warunkach trwającej pandemii to automatycznie wymóg ponoszenia przez samorządy większych nakładów finansowych na oświatę.

W stanowisku zawarte zostały trzy najważniejsze punkty, które powinny być spełnione, aby zdobyte doświadczenia zaprocentowały w przyszłości:

1. Edukacja powinna być traktowana priorytetowo, przy podejmowaniu decyzji finansowych na poziomie centralnym.
2. Należy dążyć do szybkiego zniwelowania problemów w dostępności cyfrowej uczniów i nauczycieli.
3. Zdalne nauczanie nie może być jedynie epizodem, a powinno stać się rozwiązaniem systemowym.

Aktualne problemy w edukacji nie mogą być rozpatrywane bez spektrum szerszego, a mianowicie finansowaniem oświaty. Aktualne przepisy prawa stanowią, że oświata na być finansowana z dochodów własnych samorządów. Te jednak służą realizacji także innych zadań, jak również w wyniku pandemii zostały zacznie uszczuplone. Panuje natomiast spory dysonans pomiędzy nakładami powiatów na edukację a wysokością części oświatowej subwencji ogólnej.

W stanowisku podkreślono, że od kilku lat kompetencje i samodzielność samorządów w zakresie edukacji są znacznie ograniczane, przy jednoczesnym coraz większym obarczaniu ich dodatkowymi kosztami.

Zdaniem ZPP edukacja to w tej chwili zadanie własne samorządów tylko w teorii, o czym świadczyć mogą:

- opinia wiążąca kuratora oświaty w zakresie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego (po reformie z 2017 r.);
- pozytywna opinia kuratora oświaty w przypadku likwidacji/przekształcenia szkoły lub placówki oświatowej

Phoca PDF

- zrównanie liczby przedstawicieli organu nadzoru pedagogicznego i organu prowadzącego w komisji konkursowej na dyrektora szkoły lub placówki
- opiniowanie arkusza organizacji szkoły/przedszkola przez organ nadzoru pedagogicznego
- odbiegająca od realnych/współczesnych potrzeb pragmatyka zawodowa nauczycieli;
- brak realnego wpływu na kształtowanie wynagrodzeń nauczycieli z obowiązkiem wyrównywania ich do średniej, zgodnie z art. 30 ustawy – Karta Nauczyciela;
- konieczność wyodrębniania środków na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w wysokości nie mniejszej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej na realizację tychże zadań, zmieniająca de facto charakter tych środków z subwencyjnych w dotacyjne;
- ustalana na poziomie centralnym podstawa programowa
- wprowadzanie rozwiązań prawnych pomimo sprzeciwu strony samorządowej lub nawet bez konsultacji z samorządami
- wprowadzanie rozwiązań prawnych niezgodnie z art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (np. przewidziane w ostatnich latach podwyżki dla nauczycieli).

Z pełną treścią Stanowiska Zgromadzenia Ogólnego ZPP można zapoznać się tutaj.

Phoca PDF